

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an ..... 20 cor.
pe 6 luni ..... 10 cor.
pe 3 luni ..... 5 cor.
pe o lună ..... 2 cor.

Nr. de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
60 franci.

Manuscrisurile nu se înapoază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

INSERTIUNILE:

de un an garzând: pentru două la
bani; a două oară 12 bani; a treia
oară 16 de fiecare publicare.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru orna și comenzi

Scrisori adresate nu se primesc

Încercarea din urmă.

(*) Intr'un articol care a făcut mare senzație în Ungaria, «N. Fr. Presse» scrie următoarele:

Deocamdată și în împrejurările actuale misiunea baronului Burián în Ungaria este ultima încercare pe care o face Coroana ca majoritatea d'acum a Dietei să formeze un guvern parlamentar responsabil și astfel constituțional în toate privințele. Dacă nici încercarea aceasta n'ar reuși, apoi deocamdată nu-l alta de făcut, de cât să revină la planul amintit în mai multe rânduri și să formeze un guvern compus din bărbați cari nu sunt nici membri ai partidului liberal, nici membri în parlament, ear misiunea acestora ar fi să conducă afacerile, în numele Coroanei, fără pretenții la numele de „guvern parlamentar“...

Articolul de mai sus al ziarului vienez a apărut d'odată cu sosirea lui Burián la Budapesta. Ziarele maghiare nici n'au întârziat să-l înregistreze ca o — amenințare.

Nu știm: avut-a articolul efect, ori Burián a fost cu noroc, destul că ziarurile kossuthiste scriu favorabil despre misiunea lui.

Astfel publică, între altele, următoarele cuvinte ale lui Polónyi:

Pot să mărturisesc, că asupra mea convorbirea cu baronul Burián a făcut cea mai plăcută impresie. Când mi s'a comunicat — aseară — ce i-a spus lui Szederkényi Nándor, am zis: „este așa de favorabil, în cât nu-mi vine să-o cred“... Acum cred. E fapt, că situația s'a schimbat foarte favorabil. Adresa — după cum mi-a comunicat Burián — a făcut impresie bună asupra M. Sale și acum cerurile competente se ocupă serios cu rezolvarea crizei. Trimisul M. Sale merită ca oboseala lui s'o însoțim și respătim cu cea mai mare simpatie.

E, peste tot, de remarcă, că deși presa kossuthistă se arată oare-cum supărată că M. Sa tot mai încearcă prin trimiși să i-a informații, ear nu tratează d'a dreptul cu șefii coaliției, totuși scrie cu moderatie despre venirea lui Burián, și «Magyarország» accentuează că bărbații de stat sunt dator să-l primească cu cea mai mare reverență. . . Va să zică nu așa, ca pe Héderváry de pildă, pe care nici chiar liberalii nu-l primiseră întâia oară bine și i refuzaseră ori-ce încredere.

Insemnăm, d'asemeni, că membrii marcanți ai coaliției, cărora trimisul M. Sale li-a făcut onoarea să-i viziteze ori să-i consulte, cu grabă mare și multă curtuasie i-au stat la dispoziție.

Se pune numai întrebarea: oare dacă nu va isbuti misiunea lui Burián, cine ia răspunderea pentru eventualele încurcături și agravare a situației?

Ziua de 3/16 Maiu în Viena.

Viena, 17 Maiu.

Eri tinerimea și colonia românească din Viena a serbat ziua de 3/16 Maiu. Intrunierea organizată de către societatea «România Jună» s'a ținut la restaurantul «Zum Magistrat» lângă palatul primăriei. Ziua de 3/16 Maiu și-a exercitat tot farmecul său, ea nu a pierdut puterea de-a atrage și strânge într'un mănunchiu pe toți Români. Aceasta s'a văzut și aseară, căci tot ce Viena are mai de seamă între Români, s'a adunat să guste dulceața clipelor de favorabile însuflețire națională, să-și scalde sufletul în

amintirea zilei celei mai memorabile în istoria mai nouă a neamului românesc din Ungaria.

Sala s'a umplut de o societate aleasă în care prefirate străluceau mărgăritarele sexului gingaș. Studenți, militari, (într-o aceștia doi voinici și frumoși ardeleni din garda împărătească) doctori, ingineri etc. se adunaseră aici. Fețele tuturora răsfrîngeau bucuria zilei.

Președintele Demian David deschide adunarea salutând buchetul atât de numeros și fermecător al damelor și d-soarelor și binevenitează pe domni din colonie. Trecând la importanța zilei, dînsul zugrăvește starea sufletească a poporului românesc din anul 48 și efectul cel regenerător al adunării de pe câmpul libertății. Face istoricul evenimentelor grupate în jurul zilei de 3/16 Maiu.

Sub impresia acestei vorbiri publicul adoptă cu însuflețire propunerea făcută de un student de a se trimite telegrame de aderență și simpatie următoarelor persoane: George Pop de Băsești ca președintele partidului național românesc, Dl Dr. Teodor Mihali, președintele partidului naționalităților din camera ungurească, în sfîrșit o telegramă de aderență lui Dr. Karl Lueger, primarul Vienei, cunoscut pentru sentimentele sale filoromânești. Iată textul telegramelor:

Dlul George Popp de Băsești.

Szilágy megye, Illésfalva, Ungarn.

Studentimea și colonia românească s'arband azi ziua de 3/16 Maiu salută cu călduroasă dragoste pe fruntașul aspirațiilor noastre naționale care a îndurat prigoniri, insulte și temniță în lupta

În vagonul de clasa a III-a.

De

Al. Cszaban.

(Urmare și fino.)

Cu cât cantoanele treceau defilând, în fugă, în fața noastră, apropiindu-se tot mai mult de gara Biriad, cu atât mai mult neliniștea se zugrăvia pe fețele țăranilor.

— De sigur, trebuie să le fie frică de pedeapsă, îmi ziceam, privind la mâna plină de sânge a tovarășului meu de drum... Cu această mână a luat parul sau toporul cu care a sfărîmat capul consăteanului său, tovarășului său, cu care odată poate că petrecuse împreună... Ce fiară înspăimântătoare e și omul!

Și în imaginația mea îi închipuiam pe acești oameni strînși la un loc. Mi-se părea că-l văd cum aruncându-se asupra nenorocitului, l'au trântit la pământ, cu fața în jos, dintr-o lovitură de măciucă... Pletele lui albe se înroșea de măciucă... Pletele lui albe se înroșiră de-odată, și sângele curgând se prelungi pe gât, pe ochi, pe haine. Apoi, cum după săvârșirea crimei au fugit cu toții, ucigașul îndreptându-se spre o baltă ca să-și spele mâinile și păcatul... S'au poate că au năvălit noaptea în casa Românului, și că, în plânsetele desperate ale copiilor, l'au tras jos din pat și l'au călcat în picioare...

Poate că l'au ucis în așternut și că mai târziu, din ciarșaful înroșit de sânge, o mână creștinească a făcut bandajul din care țîșnea și acum sângele cald.

De-odată rânitul făcu o mișcare să se ridice în brînci, dar neisbutind suspină adinc. Țăranul cel tînăr se repezi la el, și aplecându-se cu grijă asupra lui, îl întreba cu un accent în care vibra o milă dureroasă:

— Ți-o fi mai rău, tată?

După-ce legă peste bandaj o batistă mare albă care se înroși îndată, își întoarse privirea spre locul unde jandarmii rideau mulțumiți că soldatul cu armonica le cânta după plac. O rază de ură săgetă albastrul cel limpede din ochii lui.

Când și-a luat locul din fața mea, pieptul îi svîcnea. Buzele și le strinsese cu putere ca și când ar fi voit să puie stavilă unui muget de turbare care, dacă ar fi scăpat trebuia să umple vagonul de groază și să întepenească risul de pe buzele jandarmilor. Iar când simți privirea mea, răscolindu-i sufletul, fața i-se umbră de o desnădejde selbatică.

În vagon resuna numai cântecul armonicelei...

— Ți-e tată? l'am întrebat pe țăran arătând spre rânitul cu pletele văpsite cu sânge și în care se îngroșau, tremurînd, bucați de sânge încheșat.

Întrebatul făcu din cap semn că da.

— Și cine l'a lovit așa de rău?

— Cine?... Ia călăii... ei l'au ucis!... îmi răspunse fiul cu un accent înăbușit, arătând spre jandarmi.

— Cum, ei?... ei l'au lovit?!

— Da, d-le, și pe toți ni-ar fi omorît dacă erau mai mulți.

— Așa-l! aprobă țăranul cel mai bătrân, ne omora...

Ceialți țăranii se sculară de pela locurile lor și veniră lângă noi.

— Și ce-ai făcut? întrebat din ce în ce mai surprins. Pentru ce l'au bătut?

— De, pentru-ce? întrebă-l și d-ta!... N'a vrut să le dea de băut pe datorie!...

— E crășmar tatăl d-tale?

— Da, ține o crășmă mică... Ei au venit mai întâi doi... erau băuți... Au zis tatăl: „Nu ni-l da ceva de băut“?... Și tata li-o spus: „Ba v'om da, dacă ne-ți plăti“... Da, dacă n'om plăti?...

— Oiu rămânea și eu cu marfa nevândută. Ei s'au supărat: Ghine, moș Grigore, o să ne plătești asta: Ghine, moș Grigore, o să ni-o plătești asta!... O să-ți facem proces de contravenție că-ai ținut, Dumineca trecută, crășma deschisă... N'ai respectat repausul duminecal!... Și s'o dus la primărie.

— Erați mulți în crășmă? am întrebat.

— Câți ne vezi aci!

— Și-au încheiat, jandarmii, procesul verbal?

— M'am dus eu la primărie, — zise țăranul cel bătrân, ca să-l spuî primarelui cum stau lucrurile... Da ei cum m'o văzut m'o pocnit centironul pisti ochi di mi-o scăpărat stele verzi.

— Și te-ai lăsat așa?

— Ce să fac, d-le?... M'am înturnat la crășmă și când m'o văzut moș Grigore, o zis: Ira!!!... că doar nu suntem robi... Hai-deți mă, la primărie, că nu-l țara n' pradă!...

pentru revendicarea drepturilor călceate în picioare și-l dorește încă mulți ani pentru binele neamului românesc.

Studentimea și colonia românească din Viena.

Dlul Teodor Mihali, deputat.

Dees, Ungarn.

Studentimea și colonia românească din Viena cu prilejul zilei 3/16 Maiu vă felicită pentru lupta parlamentară inaugurată cu bărbăție și prin dumnia-voastră își exprimă sentimentele de entuziasă aderentă clubului naționalităților.

Studentimea și colonia românească din Viena.

Dlul Dr. Karl Lueger, primarul Vienei.

Cu ocaziunea sărbătorii de 3/16 Maiu, zi în care 40.000 de români s'au adunat pe câmpia libertății de la Blaj sub stindardul libertății, egalității și al fraternității jurând alipire și credință împăratului și patriei, studenții și colonia românească din Viena, amintindu-și de călduroasa bună-voință cu care Românii memorandiști au fost primiți în 1892 în capitala imperiului își permit să asigure pe D-Voastră de sentimentele cele mai sincere de respect și vă roagă ca și pe viitor să binevoiți a păstra aceleasi sentimente de binevoitoare prietenie pentru Români cari și astăzi luptă încă pentru drepturile lor naționale.

Studentimea și colonia românească din Viena.

De asemenea se propune și se adoptă două adrese de aderentă celor două foți mari românești din Ungaria: «Tribuna» și «Gazeta Transilvaniei».

Eată adresa trimisă ziarului «Tribuna».

Onoratei Redacțiune a „Tribunei”.

Arad.

Colonia și studentimea românească din Viena sărbând amintirea zilei de 3 Maiu salută cu dragoste pe harnica luptătoare pentru drepturile noastre politice.

Colonia și studentimea românească din Viena.

Solemnitatea zilei s'a săpat atâta de a dânc în sufletele celor prezenți, încât și la partea veselă a sărit nota serioasă a predominat. Dr. Lazar Popovici ca președintele acestei părți a rostit un discurs cald și ro-

mănesc anunțind rolul cel mare al țărâneli în adunarea de pe câmpul libertății. Ea a dat acele zile o pecetie de măreție, caracterul unei adunări a întregului popor românesc. Și să nu uităm, zice D-sa, că și noi cu toții, studenți, avocați, medici, ofițeri etc. ne tragem din opinia românească.

Discursul D-sale a stârnit un mare entuziasm și încredere în viitorul nostru. Dl Demian David a toastat pentru reprezentanții armatei.

Dl colonel în retragere Lupu, venerabilul și agreatul oaspe statornic al tuturor convenirilor românești din Viena, a mulțămît în cuvinte frumoase și mișcătoare.

Tot atunci s'a sărbătorit persoana d-lui consilier Morar, care a mulțămît în cuvinte calde pentru ovațiunea ce i-s'a făcut.

În cele din urmă dl Dr. Antonovici, țânărul bucovinean care a știut să-și câștige nu numai simpatia, dar și respectul tuturor Românilor din Viena, a aratat în câte-va cuvinte raporturile anului 1848 cu Bucovina. Dinsul a aratat legăturile ce au existat între fruntașii Români din Ungaria și Bucovina, bunăoară între baronii Șaguna și Hormuzache. Politica lor tindea la unirea bisericească a Românilor ortodoxi din Bucovina și Ungaria, unire care mai târziu s'a zadărnicit prin ambițiile personale ale episcopului Hacman din Bucovina.

Tirziu s'a dat semnalul de plecare și toți s'au ridicat ducând cu dinșii amintiri atât de românești cât și de nețerse.

Unul din cei de față.

Din sala tribunalului

Procesul Șepreșenilor.

— Raport special —

Arad, 20 Maiu 1905.

Înainte de ameză.

Se continuă ascultarea martorilor. Se ascultă Simeon Roșca, Mihai Roșca și Ioan Roșca, mărturisind toți bine acuzați.

Martorul Stana Ilie a văzut când au străpuns pe Suciu Petru. Răspunde inteligent la întrebările încrucișate ce i-se pun. La întrebarea președintelui:

Si ne-am dus cu toții... Da ei când ne-o văzut o și incuier ușa pe dinăuntru... Moș Grigore o prins să sgâlție de ușă... Unde numai o eșit un jandarm și unde l'o lovit pe moș Grigore cu patul carabinet drept în chiept, de-o venit omu de-a beibealecu.

— Da primarele unde era?

— Primarele?... Nu era... tocmai atunci venea și el... Jandarmii când l'o văzut o prins a striga: unde umbli primarule, când satu e înrivoitat? Primaru n'o zis nimic și-o intrat în primărie... Ei o început să strige la telefon ajutor di la sacția di jandart... Oamenii din sat o venit cu toții în ograda primăriei...

De-odată, povestitorul inceta: un jandarm se apropiase de locul unde stam.

— Ce v'auți strins, mă, grămadă de nu pot țircula pasagerii... Da ce, e trinul lui tatu-to? strigă el unui țânăr îmbrâncindu-l așa de rău încât mai că era să cadă peste rânit, dacă nu-și ținea cumpătul la timp.

Trenul se opri. În vagon se urcă un sergent maior. Era un om voinic, cu mustața groasă, cu ochii înspăimântători de mari și negri. Se duse de-a dreptul la jandarmii și le strinse mâinile prietenește. Uitându-se la bătrânul însingurat, cu liniștea unui măcelar în fața unui vițel înjunghiat, întrebă „pe camarazii săi din jandarmerie”:

— Da ce-i cu individul ăsta?

— A făcut revoltă?... Dacă nu ne închi-deam în primărie, ne omora.

— Și de ce s'au revoltat?

— Am vrut să replicăm legea repausului duminecal, și când ne-am dus la primărie să încheem cuvenitul proces-verbal, au venit cu toții

la primărie și ne-au amenințat. Dacă nu telefonam la secție după ajutor, revoluția se lăcea rău... Il vezi? zise arătând spre rânit, el e capul și, dacă Ștefănescu nu-l lovea cu sabia în cap, hoțomanu mă omora cu toporul.

— Parcă spunea că l'a lovit cu patul puștei în piept? Am întrebat pe țânărul de lângă mine.

— Asta o fost întâia dată! După aceea l'au ucis, după-ce au venit jandarmii dela secție, și când ne întorceam cu toții acasă.

Ștefănescu, jandarmul cel cu ochii verzi își trecea cu oare-care neliniște mâna prin mustața pe care o îngrija cu cea mai mare atenție, punându-și o mână în șold, zise cu un accent de mândrie:

— Rivoita eră în toiul ei când am sosită la fața locului, eu cu Vasileșcu și cu Iordăchescu. Capul revoluției ridicase toporul și l'ar fi omorît pe domn prigradier Popescu, dacă nu dam eu... și doar l'am somat în numele legii... Eu mi-am făcut datoria... Nu-l așa, domnule major?

— De sigur: legitimă apărare! aprobă majoru holbând și mai mult ochii lui holbați.

Fiul rânitului înăbușii un suspin și făcu din cap o mișcare desnadăjduită.

— Și acum îi duceti la parchet? Nu-i așa întreba sergentul maior, scoțându-și mânușa.

— De sigur!

— Tot noi suntem hoții! exclamă țânărul cel cu pletele cărunte... Mai mare rușine pe bătrînețele noastre.

— Cine rămâne la Bărlad!... resună prelung vocea conducătorului de bilete.

— Văzută-ai c'ar fi prins cineva de pușca jandarmului?

răspunde:

— Am văzut că n'a prins nimenea.

Perveștii îl asupresc și zice că și el a fost în mulțimea ce a năvălit.

La propunerea procurorului tribunalul nu-l i-a martorului jurământul.

Apărătorul Ludovic Fațecaș insinuă nulitate.

Urmează Simeon Stana. I-se ia naționalul.

— Câți princi ai?

— Am unul și acela e aci.

Vorbește foarte favorabil pentru acuzați. Expunerea lui e foarte clară. Se infățișează cu jandarmii. Le spune cu hotărîre în față că mințesc. I-se ia jurământul.

Urmează Petru Stana. N'a fost la alegerea ci la piug cu Perv Petru alul Todor, care e între acuzați.

I-se ia jurământul.

Urmează Florea Stana a banului, un moș bătrân care aseminea povestește în amănunte, bine pentru acuzați.

I se ia jurământul.

Urmează martorul Ioan Suciu notar în pens. A fost pusă ora de încheere și atunci s'a constatat că Matea are cu 3 voturi mai mult. Atunci a ieșit fibraul cu dânsul afara și a declarat că Matea are cu trei voturi mai mult.

— Fost-ai prezent când s'a pus ora de încheere?

— Fost.

— Cine a pus-o?

— Rozvány.

— N-ai fost prezent când fibraul a enunțat pe Părv?

— Nu.

A fost un jandarm care necontenit a prins de patul puștii, de aci a dat cu socoteala că aci se va întâmpla versare de sânge?

— Din ce ai dedus dta că se va întâmpla asta?

— Din purtarea jandarmilor. Poporul a fost liniștit. Erau culcați prin curte. Unii fumau pipele.

— De ce-au plecat bărbaii de încredere?

— Drept protestare, încontra procedurii gale alul Rozvány.

Când au fost pușcăturile ei a fost la stradă Plecaseră atunci și Sturdza și Zsengeilér.

Procurorul: Unde ai stat dta mai mult, localitatea alegerii ori pe coridor?

— Mai mult pe coridor.

— Dta zici că poporul a fost cu totul liniștit, de ce s'au întâmplat dar împușcăturile?

— Am mai spus odată că jandarmii au fost începând încă de dimineață, foarte iritați, necontenit injurau Dumnezeul „buda olăh”-ilor, cu mân-

Țârâni se ridicară iute, și pe fețele lor trecură umbre repezi de grijă chinuitoare.

Conducătorul, după-ce strînse biletele, se adresă țârânilor, cari se pregăteau să-l scoale pe rânit:

— Da turcul ăsta cu fesul roșu are bilet?

— Are bilet de înmormântare... rânit jandarmul cel cu ochii verzi.

— În sfârșit, trenul intră în gara Bărlad.

— Hal! luați-l!... ordonă un jandarm.

Rânitul fu ridicat pe brațe și atârnat de pul. Pe fața lui scrică, pe care sângele ce se uscaseră o sbîrcise mai rău, nici un semn n'arăta că mai e în acest corp o scânteie de viață.

Credeam că murise. De-odată pieopeli-se descleștară, și printre genele însingurate alergă o dungă albă, apoi pleoapele se înclăștară din nou.

Jandarmul deschise ușa. Incet, încet vagonul începea să se golească. M'am retras în colțul băncii.

Acum deosebeam gîștit de oameni car poartă o povară grea. Auzeam chiar cum se frecau de perete sumanele aspre ale țârânilor, cari scoborau scările vagonului.

Am deschis fereastra. Pe peronul gare era îmbulzeală mare. În jurul rânitului se adună toată lumea: și militari și femei și copii.

În vagonul meu începură să se urce atîi călători, încât ca să nu-mi pierd locul a trebuit să mă întind pe bancă și să mă prefac că dorm.

În clasa III-a sunt oameni, cari știu să respecte oboseala.

Trenul fluera și fără să se sinchisească de cele ce se vor petrece în urma lui, își luă drumul înainte.

tot la patul puștii erau și când i-am făcut atent la regulamentul lor de serviciu, mă priveau cu ochi de vite, zicând că n-am dreptul să-i apostrofiez. *Impresia mea e, că jandarmii din ură au împușcat pe țărani.*

Procurorul cere ca luând în considerare că fasiunea martorului stă în flagrantă contradicție cu fasiunile jandarmilor și a martorilor ascultați până aici, să nu s'admită la jurământ.

Apărătorul L. Fațcaș: On. tribunal; Nu e întâiul caz în procesul acesta, că acuza vine să excepiuneze pe toți martorii cari nu mărturisesc pe placul ei. Martorul de față, om inteligent, un bătrân onorabil, tot ce a spus a spus cu hotărâre și nefiind nici un motiv legal pentru a i-se refuza jurământul, rog a-l admite la jurământ.

Președintele (după consfătuire): Trebuie martorul înfățișat încă cu protopretorul Csukay, tribunalul va hotărâ mai târziu asupra luării jurământului.

Se mai ascultă apoi un martor și fiind ora 12, se suspendează dezbaterile pe după-miez la ora 3.

ULTIME ȘTIRI.

Războiul Ruso-Japonez.

Teatrul luptei pe uscat.

Londra, 20 Maiu.

«Times» anunță din Tokio: Raporturile din Mandjuria vestesc că ciocnirea e în prag. Armata rusească se întinde pe un teritor de 42 mile între Jehoking și Heidozeing. În poziții bine întărite. Japonezii înaintează în trei coloane, din Kajuzeu, Csantu și Pakumeu. În partea răsăriteană a teatrului de război, Rușii, cari s'au retras din Tunguan și Ksi-cieng, s'au grupat întâiu Vangkaocien și Tunghurat, mai târziu s'a retras spre răsărit, așa că frontul lor acum e Liuoken, la 15 mile de Vangkaocet.

Varșovia. În strada Mediowale s'a arestat doi tineri cari așteptau trecerea guvernatorului general al Varșoviei, și ale căror demersuri păreau suspecte. În momentul arestării, unul din cei doi indivizi a lăsat să cadă o bombă. Cei doi poliști și unul din tineri au fost uciși; 17 persoane au fost rănite.

Când am scăpat din încurcătura liniilor și a vagoanelor, cari se încruciau în stație, m'am ridicat de pe bancă și rezemându-mi fruntea înfierhântă de fereastră vagonului, am aruncat o privire oboșită asupra Bărladului. Pe șoseaua pavată care începe din gară și merge pierzându-se spre centrul orașului, un convoi de țărani cu capetele plecate, se trăgăna încet după o targă purtată de patru oameni și acoperită cu un tol gros și de nepătruns. În urma lor albăstreau mantalele jandarmilor, ear în bătaia apusului de soare am văzut strălucind, ca argintul, tășuri de săbii, amenințătoare.

H A Z.

— Cine e, mă rog, domnul ăla cu pantaloni scurți și cu șapcă?

— Este profesor la școala de velocipedie.

— Înțeleg: este cum s'ar spune, un velocipedagog.

Tatăl lui Gogu își muștrulește fiul spunându-i:

— Trebuie să muncești, mititelule; toată lumea trebuie să câștige astăzi parale. Nu poți face absolut nimic fără bani.

— Ba, răspune Gogu, poți face datorii!

La restaurant.

X. — Vezi, amico, femeia dela masa din fund? Era să fie nevasta mea.

Y. — Și de ce nu e?

X. — Pentru un singur cuvânt, închipuieșteți! Când i-am spus dacă vrea s'o iau în căsătorie, es mi-a zis: „nu“!

ȘOVINISM ORT CONFESIONALISM?

Dacă aruncăm o privire peste politica partidelor maghiare din dieta față de naționalități, și în special față de Români, fără multă încordare observăm, că nizuintele tuturor sunt desnaționalizarea noastră. În licitare se întrec unii pe alții, după-cum s'a putut observa și din învinovățirea ce s'o făcure reciproc nu de mult Bánffy și Tisza referitor la cunoscutul proiect alui Berzeviczy.

Scopul de a maghiariza l'au avut toate guvernele începând cu bătrânul fost capitan Tisza, și ajungând la apogeu sub fiul tatăne-său. De astădata au tăbărit cu toată puterea asupra școlilor noastre, voind astfel să înceapă dela tinărele odrasle, bălând de pe acuma bucurie, că următorul genunche de români nu va vorbi altă limbă decât dulcea lor «teremtette».

Nu va merge chiar ușor, după-cum cred Domniile lor. Totuși, în fața acestui atac nu poate fi român de bine, care să nu fie îngrijorat. Protestat-a solemn și cu toată rezoluția biserica și neamul prin rostul Ilustrilor nostri Prelați. Protestează cu toată tăria cuvântului deputații naționaliști români în dieta, pe cari îi considerăm de-al întregii românimi de sub coroana Stului Ștefan.

Zădarnice sunt însă toate jertfele, toate protestările și memorandele clasice, dacă în viața noastră românească altmintrea ne afirmăm, dacă se face chiar contrarul, și dacă noi singuri și de bună voie ne punem la dispoziție pielea să ni-o jupuiască.

Astfel de cazuri triste vor fi mai multe. Nu le cunosc. Cunosc însă unul, pe care nu-l pot trece cu vederea. Nu, pentru-că de-o parte observ în el despicierea școlilor noastre gr.-or. confesionale de aici, (ca să nu-l zicem confesionalism) clasificate și de inspectoratul regesc cu bun și laudabil, ear de alta, și ceea-ce mă doare mai mult — periclitarea intereselor noastre școlare-naționale de aici.

Rog, să nu mi-se considere de confesionalism sau personalism, pentru-că pășesc în forma aceasta în publicitate. Nu sunt dintre cei preocupați. Spun numai triste adevăruri. Mă subscriu, deci răstoarne-le cine poate!

Ca să fiu înțeles.

Comuna noastră Izvin este una dintre cele mai curate comune românești din ctul Timiș. Materialicește bine situată. După confesiune circa $\frac{9}{10}$ gr.-orientali și $\frac{1}{10}$ parte gr.-catolici. Avem 2 școli confesionale gr.-or. Până aci a fost și una confesională gr.-cat.

Fiind frații gr.-catolici prea puțini și săraci ca să poată susține o școală, ear progresul în învățământ în proporție cu salariul de 8 fl. și ceva lunar, au fost siliți ca să închidă școala. Întră astfel de împrejurări puținei copii — de toți 10 la număr — rămași fără școală, au fost dispuși la școlile noastre confesionale. Iam primit ca și pe frați și tractat ca și pe ai noștri lungă vreme. În 15 l. c. st. n. ne trezim, că copii sunt luați dea școlile noastre, din motivul că în 16 l. c. st. n. se va ținea cu dânsii examenul final în cancelaria oficiului parochial gr.-cat. — fiind școala închisă — sub prezidiul părintelui Dr. Pop, tot părintele fiind și învățător substituit, de și au învățătoare calificată! Imprejurarea aceasta de sub alineatul de mai sus numai spre ilustrare, altminteri... câtă dobândă, atâta pagubă!

Concedem, că chestia școlii sistate a fraților gr.-catolici trebuie să se aranjeze

odată, deși după a mea părere cu sistarea ar trebui să fie arangiată. Modul însă, în care s'a contemplat și contemplează arangierea ne jignește pe noi, ca și pe conștient și frați de un sânge. Arangierea poate Bánffy ar fi contemplat-o mai pe placul lui.

Cauza altminteri nu e chiar proaspătă. Dăinuște, după-cum am petrecut-o cu atențiunea, de 2—3 ani. Și în acest restimp Veneratul Ordinariat din Lugos — la insistența părintelui Dr. Pop — a contemplat numai 2 modalități de arangiere: schimbarea caracterului confesional în comunal sau de stat. Cel dintâi nu s'ar fi putut, numai «de nobis sine nobis». Va merge mai ușor al doilea. Dictum, factum! Mai mare mi-a fost mirarea, când cetesc recercarea inspectoratului regesc din Timișoara — trimisă antistiei comunale, de-a insista pe lângă reprezentanța politică pentru votarea unui ajutor etc. pentru școala de stat — în care recercare în șirul prim stă că: *Veneratul ordinariat din Lugos sub nrul 2258 din 3 Noiembrie 1904 și-a dat învoirea la statificarea școlii confesionale gr. catolice din Izvin!!*

Cu aceasta cugetă Ven. ordinariat și părintele Dr. Pop că-i mântuit greco-catolicismul în Izvin, ceace o dovedesc mai în jos!

Oare atât din punct de vedere național cât și confesional, nu era mai corect să se contempleze modalitatea a 3-a — ca să n'o punem în locul prim — anume: un înțeles cu organele noastre confesionale române pentru primirea puțineilor elevi în școlile noastre? Imi aduc aminte de un act trimis înainte cu câțiva ani dela Oradea-mare la Arad. — Oradea e cam departe de Lugos, și totuși prinde... deci astfel nu se putea.

Sau dacă pe lângă toate svircolirile nu se putea susține caracterul confesional al școlii, să se fi lăsat în știrea legii instrucțiunii publice, care și așa se îngrijește, ca confesiunea fără școală să cerceteze școala confesiunii conlocuitoare, fiind elevii provăzuți în cele religioase de preotul lor, iar nu să se arunce chiar de sus măr de ciartă între frații, cari până aci trăiau în armonie; și să se samene neghină în grăul curat din Izvin.

Nunc venio ad pulcherrimum. Pertractările pentru arangiere continuă mai departe. Se cere învoirea comunei bisericești gr. catolice din Izvin. Părintele Dr. Pop a și formulat dorința, pe care credincioșii Sfinției Sale încă n'o cunosc. E destul, că în ședința reprezentanței comunei, bis. gr. cat. române din Izvin în ziua de 14 a l. c. st. n. s'a luat un *protocol unguresc*, provăzut cu clausula (tradusă pe românește): *«Acest protocol se face în 3 exemplare, pentru parochie, pentru ordinariat și pentru inspectorul regesc, și după-ee s'a esplicat și tâlmăcit credincioșilor în românește, s'a subscrie»,* — care protocol însă li se va esplica și tâlmăci, și se va subscrie numai după-ee vor găta sărmanii cu plivitul grăului.

Scot din lungul cuprins din literă în literă următoarele: *«A helybeli gör. keleti iskolában áttérés: veszély nélkül nem iskolázthatjuk. Az állami iskola minnél előbb való megnyitását óhajljuk.»*

Atestat de paupertate pentru un Dr. iuris canonici!

Oare să admită un român, fie cât de slab, că confesiunea gr. catolică e mai periclitată în o școală confesională gr. ort. română, decât în o școală de stat??

Cam de-odată atâta!

Din cele espuse fiecare român de bine își poate face concluziunea pusă în frunte. Ambele nici pe lângă cel mai mare pessimism nu li-am admite, deci »tertium non datur«.

»Cine are urechi de auzit, să audă«, pentru că se mai poate repara.

Izvin, la 6/19 Maiu 1904.

Vasile Terebențiu,
preot român gr ort.

DIN ROMANIA.

Jubileul societății studenților. În zilele de 20, 21 și 22 Maiu comitetul asociației generale a studenților universitari a decis să serbeze cu mare solemnitate jubileul de 25 de ani al Asociației.

Pentru aceasta s'a ales o comisiune din sinul comitetului care să alcătuiască programul definitiv al sărbătorilor.

Jubileul se va încheia printr'un congres la la Focșani ce va avea loc în zilele de 21 și 22.

Taxa pentru congres va fi de 4 (patru) lei. Plecarea din București se va face Sâmbătă 21 dimineața.

Inscrierile au și început și va continua până la 18 c., la Asociația generală a studenților. (Calea Victoriei 110) în fiecare zi între orele 9—12 și 3—7 seara.

Principele Ferdinand la Constanța. A. S. Regală Principele Ferdinand a sosit Joi cu trenul de 10 seară, pentru a inspecta trupele din garizoană.

La gară a fost întâmpinat de autorități și ofițerii superiori precum și de un numeros public. A. S. a descins la hotelul Reignier.

Vineri a inspectat reg. 34 și apoi a vizitat orașul.

Vineri a plecat cu automobilul la Tulcea să inspecteze trupele din localitate.

Monumentul lui Traian. Dl Mih. Vlădescu, ministrul instrucțiunii publice, a acordat un ajutor de 2000 lei comitetului pentru ridicarea unui monument la Brăila, Divului Traian, Împăratul Romanilor.

Se știe că acest monument este aproape gata. Cu suma acordată de dl ministru Vlădescu, lucrărilor se vor termina, și în curând se va face cu mare solemnitate desvălirea monumentului.

Expoziția Națională. Deoarece ce în 1906 se împlinesc 40 de ani dela urcarea pe tron a Regelui Carol I care serbare coincide cu anul al 1800-lea dela colonizarea Daciei, în București se va aranja o expoziție națională.

Pentru aranjarea acestei expoziții dl Ioan Lahovary, ministru a cerut 1.600.000 lei camerei pentru aranjarea acestei expoziții, iar pentru propunerea a cerut să câștige spiritele prin următoarele cuvinte:

„În cursul anului viitor 1909 vor fi 40 de ani împliniți de când poporul român, după veacuri lungi de suferințe și de nenorociri, a intrat definitiv pe calea stabilității și a progresului, întemeind monarhia constituțională ereditară prin alegerea lui Vodă Carol, astăzi inbitul și glorioșul Rege al României libere și de sine stătătoare. În tot cursul analelor noastre o singură domnie a avut o durată așa de lungă: aceea a lui Ștefan-cel-Mare.

În acest interval de 40 ani, mulțumită muncii neobosite și neîntrerupte, atât a Suveranului, cât și a Națiunii, opera de regenerare, începută sub ultimii domni pământeni, a mers înainte cu pași siguri, cu o înțeață mereu crescândă și cu un avânt din ce în ce mai mare.

Principatele vassale de odinioară au devenit un regat independent, a cărui prosperitate și putere merge mereu crescând, prin dezvoltarea repede a numărului populației sale muncitoare și inteligente, prin punerea în valoare a bogă-

țiilor sale naturale, prin marile lucrări de utilitate publică, executate cu o perseverență neobosită în cursul acestei lungi și fecunde domnii.

De unde la 1866 nu era pusă în circulație nici o linie ferată, nu esista decât o rețea incompletă de căi naționale, cele județene și vicinale nefiind nici măcar începute, astăzi posedăm peste 3.300 klm. de căi ferate în exploatare, din care cea mai mare parte a fost construită de noi înși-ne, cu inginerii noștri; podul Carol I peste Dunăre figurează printre cele mai mărețe opere pe cari știința inginerilor le-a creat în decursul veacului trecut în toată Europa; lucrările dela Constanța aproape terminate, vor face din acel port unul din cele mai frumoase, ce sunt pe Marea-Neagră.

Pavilionul nostru comercial, altă-dată necunoscut pe căile maritime ale Europei, astăzi se arată în Marea de-Nord, în Mediterana și Marea Egee.

Capitala țării și principalele orașe s'au transformat.

Ilustrele monumente, fala artelor noastre naționale, odinioară ajunse aproape în stare de uină, s'au restaurat, readucându-se, sub domnia Regelui Carol, la vechea lor splendoare din vremea lui Neagoe Basarab, lui Ștefan-cel-Mare și a lui Vasile Lupu.

Producția agricolă în cei din urmă 20 ani a crescut cu sută la sută.

Comerțul nostru exterior, care la 1835 ajungea abia la suma de 36 milioane, s'a urcat.

Industria, la rândul ei, a început a prinde rădăcini și a ne permite să producem în țeară o mulțime de obiecte, pe care altă-dată eram nevoiți a-le aduce din străinătate.

Creditul statului, atât înăuntru, cât și în afară, s'a ridicat și se apropie încetul cu încetul de nivelul la care au ajuns statele mai înaintate; de unde la începutul domniei lui Vodă Carol întâiul împrumut contractat ne-a costat 8% dobândă, astăzi împrumuturile cu 5% sunt pe cale de a dispărea și ultima conversiune votată de Parlament ne permite să sperăm a vedea apropiindu-se momentul când nici un împrumut al Statului român nu va trece peste 4% dobândă.

Oștirea, obiectul constant al solitudinii neadormită a Suveranului, s'a arătat sub conducerea viteazului ei Căpitan vrednic de gloria strămoșească, ducând pentru întâia-ori, după mai multe veacuri, steagurile românești peste Dunăre, sub zidurile Plevnei, ale Rahovei și ale Vidinului.

În urma războiului, dezvoltarea puterii noastre armate, grație conlucrării neobosite a Regelui și a Națiunii, a mers tot înainte, asigurând din ce în ce mai mult paza independenței, a demnității și a intereselor naționale.

Pe când la începutul domniei Regelui Carol toată oștirea românească număra abia vre-o 25.000 oameni și un singur regiment de artilerie, astăzi putem afirma, cu o legitimă îndrăzneală, că România vine imediat după puterile mari militare ale Europei în ceea-ce privește numărul soldaților, armamentul lor și puterea artileriei de campanie.

Fortificațiile Bucureștiului au făcut din Capitala țării o cetate de prima ordine.

Pe lângă toate acestea, bogăția morală a Națiunii, patrimoniul ei intelectual și cultural, s'au mărit tot atât de repede ca și avuția ei materială.

Răspândirea din ce în ce mai mare a instrucțiunii publice în straturile adânci ale populației urbane și rurale, dezvoltarea învățământului secundar și a celui superior, au făcut ca un număr mereu crescând de tineri să aibă parte din bine-facerile științei și luminile civilizației.

În toate ramurile științei moderne avem astăzi învățați distinși, cari fac onoarea numelui românesc și sunt în comunicațiune intelectuală cu colegii lor din instituțiile culturale ale Europei.

Putem cu drept cuvânt spera, că în curând România va putea aduce și dansa partea sa contributivă la opera, la care colaborează de atâția ani celelalte națiuni, și va îmbogăți, la

rândul său, patrimoniul comun al omenirii civilizate.

Acestea sunt pe scurt, d-lor deputați, roadele binefăcătoare ale unei Ere de stabilitate, sub conducerea unui Rege înțelept și patriot, succedând în această țară mult încercată regimului nenorocit al domniilor efemere și al vecnicelor frământări.

Guvernul, de acord cu sentimentul național, a crezut, că nu putea mai bine celebra aniversarea memorabilă ce cade în anul viitor, decât organizând o Expoziție națională, în care vom pune, sub toate formele și toate chipurile, trecutul dela 1866 față în față cu prezentul dela 1906.

Străinii, cari vor binevoi a visita această Expozițiune, vor rămânea, credem, surprinși, văzând puterea muncii ce am depus și mărimea rezultatelor ce am obținut într'un timp, care deși lung pentru o viață de om, nu este decât un moment în viața unui popor.

Ear pentru noi Români lecțiunea ce va trage națiunea din spectacolul ce-I vom înfățișa, va fi, sperăm, salutară pentru conștiința poporului și pentru educațiunea politică a tinerilor din noaua generațiune.

Văzând de unde am plecat și unde am ajuns, ei vor aduce un omagiu meritat tuturor aceluia, cari în trecut, deși în tabere opuse, au lucrat cu același dor și cu aceeași dragoste pentru mărirea patriei comune și regenerarea poporului.

Comparând România de ieri cu cea de astăzi, astfel cum a făcut-o munca ilustrilor morți, a căror suvenire o vom evoca, se va naște în inimile lor nobila ambițiune de a munci și dansii spre a întări și a ilustra România viitorului și a o lăsa urmașilor lor mai mare, mai fericită și mai glorioasă, decât aceea ce am primit-o noi dela părinții noștri.

„Liberalitatea” lor.

Nu odată cetim prin trimbițele răgușite ale politicilor maghiari, că «Ungaria e cel mai liberal stat din Europa», că după Anglia, Ungaria e aceea în care constituțiunea e mai înaintată, mai „liberală”, dând mai multe drepturi popoarelor țării.

Apoi hai s'o dovedim puțin asta, luând înainte de pildă legea electorală, în care sunt depuse drepturile cele mai scumpe ale cetățenilor din o țară.

Iacă ce vedem aci:

Francia are:

39 milioane locuitori; între acestea sunt 11 milioane alegători, adică din fie-care 100 de locuitori 28 au drept de vot.

Belgia are:

6 $\frac{1}{2}$ mil. locuitori, cu 2 $\frac{1}{2}$ mil. aleg., deci 84 din sută au vot.

Italia are:

33 milioane locuitori, cu 2 $\frac{1}{2}$ mil. alegători, deci abia 8 din sută.

Anglia:

41 $\frac{1}{2}$ mil. locuitori; 7 mil. aleg., tot 17 din sută.

Germania:

56 mil. loc., 12 $\frac{1}{2}$ mil. aleg.; deci 22 din sută.

Prusia:

34 mil. loc.; 6 $\frac{1}{2}$ mil. aleg.; deci 91 din sută.

Austria:

26 mil. loc.; cu 7 mil. aleg.; deci 27 din sută.

Ungaria are:

17 mil. loc.; cu 1 milion de alegători, deci abia 6 la sută.

Ce vedem din aceste cifre? Aceea, că azi între statele mai mare din Europa, sin-

Numai atunci ne îmbrăcăm ieftine și bine, o o o IN PROVINCIE se TRIMET MUSTRE o o o
dacă materia pentru haine bărbătești o cumpărăm din magazinul de postavuri KIZ materie
pentru un costum întreg din postav de lână curată, negru și colorat fl. 6—30. 504 o o o ARAD, Szabad-ágtér 17 — PÉCS, Király u. 1. o o o

LEICHER și FLEISCHER.

gură Italia și Ungaria sunt mai codace în a da drepturi largi cetățenilor lor, dar și între aceste două: Ungaria e fruntea cozii! În Austria, asupra căreia politiciii din Pesta cântăsc mereu, din fie-care 100 de locuitori, 27 au vot, iar la noi abia 6.

Și-apoi să mai bat în piept strigând; ce mai faceți atâta gură, doar nicări nu vă e așa bine ca la noi, voi popoare nemaghiare!

O, vai de ei bine!

Asta ca cheie a simțământului lor de «libertate» pentru popoare.

Dar să luăm acum o altă cheie, care ne arată înțelepciunea lor și cruțarea ce o face cu averea țării.

Să știe că dieta e un așezământ scump, fie-care deputat e plătit scump și cu cât alegeți mai mulți, cu atât ai cheltuieli mai grele. Acum iacă care stat câți deputați își alege:

alege la:

Germania,	142.000	de locuitori	1	dep.
Prusia	74.000	"	"	"
Francia	68.000	"	"	"
Italia	64.000	"	"	"
Anglia	62.000	"	"	"
Austria	61.000	"	"	"
Belgia	44.000	"	"	"
Ungaria la	40.000	"	"	"

Deci înțeleptii politiciii din Pesta și aici în fruntea... risipitorilor! Nime ca ei! Aibă ei mulți deputați, ca să facă sfadă și mai mare. Apoi că ce costă pe țară a sta risipă, ce le pasă lor?

Din străinătate.

Știri din Balcani.

D'odată cu primăvara, vin și știrile despre obicinutele vărsări de sânge din Balcani.

Astfel din Monastir se telegrafează că niște necunoscuți au aruncat bombe în stradă; 10 oameni au fost omorâți ear numeroși, răniți. Câți-va dintre răniți au și fost arestați, fiind bănuieți că ei sunt autori crimei.

Se telegrafează d'asemenea că o bandă de Albanezi au năvălit în Cievicie, Sârbia veche, unde au omorât 20 Sârbi. Cadavrele lor li-au tăiat bucăți ear niște țărani li-au dus — pe — care la Neskueb.

Cifre îngrozitoare.

«Times of India» scrie, că morții de ciumă din anul acesta sunt mult mai numeroși de cum au fost în trecut. Au murit anume de ciumă, în India, în intervalul dela 1 Ianuarie—15 Aprilie 576.366 oameni. În 1901 muriseră 273.679, în 1902 au murit 577.427, în 1904 au murit 1.022.299. În anul acesta se crede că vor muri până la 2 milioane! Ingrozitor...

NOUȚĂȚI.

ARAD, 22 Maiu 1905.

— **Premiile Academiei Române.** Academia română publică concurs pentru 31 de premii. Premiul *Năsturel*, de 4000 lei, se va decerne în sesiunea generală din 1906 unei cărți scrise în limba română, cu conținut de orice natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noiembrie 1904 până la 31 Octombrie 1905; — Premiul statului *Lazar* de 5000 lei, se va decerne tot în sesiunea din 1906 unei cărți scrise în limba română, cu conținut științific în înțelesul științelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, medicină etc.) care se va judeca mai meritorie printre

cele publicate dela 1 Nov. 1903 până la 31 Oct. 1905, sau cele mai importante invenții științifice, făcute dela 1 Nov. 1903 până la 31 Oct. 1905; — Premiul *Adamachi*, divizibil, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din 1906 unei cărți scrise în limbă română, cu cuprins moral de orice natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Nov. 1904 până la 31 Oct. 1905. — Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 12 exemplare, a cărților propuse pentru concurs la aceste trei premii este până la 31 Octombrie 1905.

— **Dela Asociațiune.** Comitetul central al „Asociațiunii” a ținut ședință lunară, Joi, la orele 4 d. a. Cu ocaziunea aceasta comitetul „Asociațiunii” a luat în primire numărariul de 10.000 coroane al fundațiunii „Ioan și Zinca Roman”. Din venit se vor da stipendii tinerilor români, fără deosebire de confesiune, dela școale medii (300 cor.), ear dela universitate (600 cor.) Vor fi preferite rudeniile fondatorilor. Primul stipendiu se va conferi deja la vară.

A dat expresiune prin sculare pentru moartea membrului fondator Atanasie Cimponeriu și a membrului pe viață Sofia Cothișel din Certege.

D-șoara Minerva Cosma arată, că a pus sub tipariu un „Album de cusături și țesături românești”, selecționate cu specială îngrijire și împărțite de d-sa, în cât se vede nu numai aspectul formelor, ci și întreaga lor structură, în cât ușor se poate imita. Va cuprinde... forme originale. Cere a se recomanda cumpărarea lui factorilor cu cari „Asociațiunea” are legături. Ofere pentru serviciul acesta rabatul cuvenit. Comitetul primește propunerea în interesul popularizării și conservării motivelor originale țărănești; ear din rabat va cumpăra exemplare nouă și le va împărți gratuit.

„Economul” din Cluj arată, că face emisiune nouă de acții. Asociațiunea reflectează la 9, câte mai are. Se declară membri ordinari noi 24 inși. Se reaceară dl profesor Ciortea din Brașov a căuta o firmă, care să lîfereze schipitoane pentru despărțăminte, cu condițiunea de a se plăti în rate. Se esmit secretari Asociațiunii pentru a reinvia despărțăminte Orăștiei, Caransebeșului și Dicioșanmartinului. D-nii Ioan Ciocan, profesor, Dr. N. Moș, din Deva, general Mihălan Avram, Corcea, paroch în Coșteiu, „Concordia” din Uzdin, se declară membri pe viață. („Telegraful”).

— **Supărarea șovinistilor.** E vorba de șovinistii dela „M. Szó”, ori mai bine: de mizerabilul denunciant despre care am mai scris deja. Acum sunt denunțate școlile noastre medii (secundare) care ci-că ar dovedi că nu cultivă elevii în spirit patriotic, deoarece ce nu i-au înștiințat ca participanți la concursul de gimnastică ce se va ține curând în Budapesta.

Pe chestia asta denunciantul dela „M. Szó” scrie mai bine d'o coloană... Nu l'ar răbda pământul pe cel ce-și denunță neamul.

— **Alegere la congregație.** Interesantă a fost alegerea supletorie de membru congregațional în cercul S.-Márton. Aici Românii sunt în minoritate, majoritatea o alcătuiesc Nemții. Nicl odată n'a fost aici Român ales. De data aceasta lupta s'a dat între șovinistul avocat din Arad Dr. *Czédly Károly*, candidatul ungur și între înflăcăratul tinăr *Cornel Grozda*, unul dintre cei trei frați ca brazil ai Grozdeștilor. Și mers-au Românii din Șimand până la unul pentru candidatul naționalist. Laudă li-se cuvine și li-o și aducem. Dintre confrății nostri Nemți încă s'au grupat o parte pe lângă candidatul naționalist. Așa s'a ajuns îmbucurătorul rezultat că tinărul Grozda întrunind 123 voturi față de 119 voturi întrunite de Czédly, a ieșit biruitor. Insuflețirea a fost foarte mare. Noi ne bucurăm de purtarea bravă a Șimandanilor, cu atât mai ales, că ne-au trimis un tinăr de inimă și cuminte, luptător bun în sala comitatului.

Amintim îndeosebi pe Mitru și Todor Mornăilă, Tatar Pasc, Petru Anghel tinăr, Petru Anghel, Ivan Brădean, Ioan Miclău, Mitru Șandor și alții cari au ostenit mai mult.

— **Cununia moștenitorului de tron german.** Pentru cununia moștenitorului de tron se așteaptă în Berlin următorii oaspeți: prințul de Aosta, ca reprezentant al curții italiene ear curtea din Bruxella va reprezenta-o prințul Albert. Din Copenhaga va fi trimis prințul Cristian, care ca cel mai mare fiu al moștenito-

rului de tron, asemenea va purta odată coroană. Nu e însă hotărit că țarul și regele Șvediei și Norvegiei prin cine vor fi reprezentați la nunta din 6 Iunie. Representantul regelui nostru va fi moștenitorul de tron Francisc Ferdinand.

— **Di Dr. Victor Bontescu,** cunoscutul înflăcărat tinăr luptător național, fiul dlui Mihail Bontescu dela Hațeg, a făcut săptămâna trecută cu bun succes cenzura de avocat. Se va stabili în Hațeg. A condus și pân' aci, de ani de zile, cancelaria de bun renume a tatălui dsale.

— **Di Dr. Aurel Oprea,** conducător în anul din urmă a cancelariei dlui deputat Dr. A. Vlad din Orăștie, a făcut săptămâna trecută cu succes cenzura de avocat în Budapesta. Se va stabili în Orăștie.

— **Conferența interparlamentară** se va ține în anul acesta la Bruxella în ziua de 28 August.

— **Regretabil.** „Gazeta de Duminecă” scrie: Ni-se căiește un părinte, care are fetiță în internatul călugărițelor din Baia-Sprie, că pe lângă toate că dintre 29 fetițe din internat 25 sunt fetițe de român, tot fete de protopopi, preoți și învățători români, copilelor gr.-cat. române nu li-se permite a merge vre-odată la biserica lor proprie.

Avis ordinariatului din Gherla și protopopului gr.-cat. nou din Baia-Sprie!

Cine are dară drept, când zicem, că nicl autoritățile noastre superioare gr.-cat., nicl preoții nostri nu-și respectează tagma lor proprie, și că nicl o confesiune în țară nu-și negliă drepturile ei așa, ca și cea gr.-cat.

De suntem una cu rom.-catolicii, ce lipsă este atunci de episcopii și parochii nostri, sau de ce nu umblă romano-catolicii, în loc dela ale lor, la bisericile noastre și caticele noastre; iar de nu suntem una, pentru ce nu pun nicl autoritățile noastre bisericesti, nicl preoții nostri nicl un pond pe neatințarea bisericii noastre, ci o lasă să o tracteze în liniște călugărițe, ca pe un petec al bisericii rom.-cat?

— **Logodnă.** Tinărul Alexandru Florea, teolog absolut din Rîșca, a lîdanțat pe d-șoara Constanța, fiica preotului Georgiu Costina din Iosașiu.

— **Carul mare (Ursa mare).** Dumnezeu și Sfântul Petru, umblând pe pământ încolo și încocoace, se întâlnesc cu un Rus care se ducea cu carul cu boi la tirg.

Unde te duci omule, îl întreabă Dumnezeu?

— Mă duc la tirg.

— Da de nu ți-a ajuta Dumnezeu să mergi la tirg?

— Eu îmi pun încă alți boi pe lângă aceștia și tot mă duc la tirg.

Dumnezeu și Sf. Petru își căută de drum lăsându-l pe Rus în urmă. Prin puterea lui Dumnezeu începu să plouă, și ploua, ploua, de gândea-l că s'a spart cerul, par'că venise vremea potopului. Se făcu un noroi că boii rusului nu mai puteau scoate carul. Rusul văzând treaba așa, mai pune încă altă pereche de boi și mergea înainte. Dumnezeu îi eși iară-și înainte, și-l întreabă:

— Unde te duci?

— Mă duc la tirg.

— Da de nu ți-a ajuta Dumnezeu?

— Ori mi-ajuta Dumnezeu, ori ba, îmi pun încă o pereche de boi și eu tot mă duc la tirg.

Dumnezeu și Sf. Petru au plecat iar înaintea rusului.

— Ce i-se cuvine acestuia, Doamne, când el n'are atâta frică, ca să ceară ajutorul tău, a zis Sf. Petru.

— Să-l mai cercăm încă odată, și atunci vom vedea.

Iară a prins ploua de gândeal că nu nu-i alta decât mânia lui Dumnezeu.

Rusul când a văzut că nicl cu două perechi de boi nu poate merge, a mai pus la car încă o pereche de boi și mergea mai departe.

Dumnezeu când a văzut aceasta, a poruncit lui Sf. Petru să-l pue pe cer cu boi cu car tot, ca să fie oamenilor de pildă, ca să nu mai facă nicl unul ceea-ce a făcut el. Rusul mereu merge la tirg și nu mai ajunge.

Carul mare fiecare-l cunoaște. Cele 4 stele sunt roatele carului, celelalte 3 sunt cele trei perechi de boi și lângă perechea din mijloc de-a dreapta se află a opta stea: acela-l rusul; mână boii.

— **Șovinistul procuror dela Oradia-Mare,** dr. Nagy Géza, după cum scrie „Bud. Hirlap” dela 20 c. s'a împușcat din cauza că nu găsisse nicl în Budapesta nicl în Oradia bani cu imprumut,

și astfel se expunea ca la prima controlare să-l afle vinovat că a cheltuit din banii publici. El administra adică anual 150.000 coroane, așa zisa sumă pentru lipsuri penale. Nu se știe încă suma cât a cheltuit din acei bani.

Felurimi.

Casta hoților în India. În India nu s'a cunoscut nici principiul libertății oamenilor, nici acel al egalității lor. Legea indiană nu zice ca cea creștină, că toți oamenii au aceeași origine: „sufărarea lui Dumnezeu asupra lutului“. Pentru indienii, oamenii au fost la început de patru tipuri diferite: Casta brahmanilor eșită din gura lui Brahma; casta războinicilor eșită din brațul lui; aceea a agricultorilor și a comercianților, din coapsele lui; în sfârșit aceea a sudrașilor sau servitorilor, din piciorul lui.

Din aceste patru mari caste s'au format cu timpul altele mai mici, între care este și aceea a hoților.

Oamenii care fac parte din această castă nu numai că nu se rușinează de titlul lor, dar se mândresc cu el. Inșă iată că de curând celelalte caste au reintrodus cu hoții un obicei barbar care nu se mai practică de vr'o 30 de ani.

Când cade vr'un flagel asupra unei regiuni, precum epidemii, epizootii sau foamete, se cantă a se potoli mânia zeitei Miramal printr'un sacrificiu omenesc.

Se trage la sorți un om din casta hoților și se supune la tortura suspensiunii.

Faptul reprezentat de gravura noastră de pe pagina I s'a petrecut la Mapura, în India meridională și aceia care au luat inițiativa acestei ceremonii s'au hotărât s'o repete în toți anii.

La Madura și împrejurimi era secetă de mai multe luni. Înțelepții orașului au ales opt oameni din patru saie de hoți (aceștia formând sate deosebite) și au tras la sorți spre a vedea care din ei să fie însărcinat cu îndepărtarea calamității.

Tristul rol căzu asupra unui tânăr voinic, ca de 25 de ani, care fu îndată condus la templu spre a fi pregătit pentru judecata lui Dumnezeu.

Nu se știe în ce consistă această pregătire însă se crede că ea are scopul d'a face nesimțitor corpul pacientului.

În ziua hotărâtă pentru încercare, mul de curioși alergară spre a asista la odiosul spectacol. Nenorocitul hoț fu adus dela templu pe piața cea mare unde se afla un car greu de pe care se ridica în sus un fef de catart mișcător, cu basculă.

Acest catart, lung de 16 metri, avea în capătul de sus o macara pe care se mișca o frânghie.

Se băgară cârlige de fier, bine ascuțite, în mușchii nenorocitului hoț, apoi cârligele fură prinse de capătul funiei și pacientul fu ridicat la o înălțime de 14 metri, unde tuă o po iție aproape verticală.

Carul fu tras astfel în jurul pieței, apoi cortegiul porni pe drumul mare și înaintă până la o distanță de trei sferturi de milă.

Supliciu dură un ceas și un sfert. Carul, sdruncinându-se de neegalitățile terenului, făcea și mai groaznice suferințele nenorocitului hoț, al cărui mușci erau literalmente sfâșiați de cârligele de fier.

În tot timpul acestor torturi, tânărul dădea din mâni spre a arăta că nu leșinase. Une-ori trăgea sus la el, cu o frânghie, coșuri cu flori și cu fructe, pe care le arunca apoi mulțimei. Oamenii, femeile și copiii se băteau ca să le prindă.

Când carul se întoarse la locul de unde plecase, divinitatea era împăcată. Victima fu lăsată jos, însă cârligele rămaseră câte-va ore încă în spatele lui.

Mulțumită constituției sale robuste și energiei sale morale și poate și insensibilității care precedase suspensiunea, — pacientul nu arăta așa istovit cum s'ar fi presupus.

Cu cârligele în mușchi, cu spatele pline de sânge, dînsul făcu o colecție în mulțime de bani.

Când se făcu noapte, fu condus din nou la templu unde i-se scoaseră cârligele.

Cum să explicăm însă inerția guvernului indian în fața acestor obiceiuri barbare.

Autoritățile din Madura fuseseră înștiințate că această barbarie avea să se comită în fața publicului, însă ele răspuseră că din momentul ce supliciu era voluntar, ele n'aveau să se amestece în afacere.

S'ar fi putut obiecta că arderea văduvelor era de asemenea un supliciu voluntar și totuși fusese oprită. Inșă nu e aceasta singura anomalie și singura contradicție ce se poate constata în epoca noastră zisă civilisată.

ECONOMIE.

Arad, 22 Maiu.

Imputinarea paserilor și sporirea omizilor. Un învățat neamț a scris despre pricinile imputinării paserilor la noi și a înmulțirii omizilor. Că înmulțirea omizilor stă în strânsă legătură cu imputinarea paserilor la noi, învățatul neamț le găsește cu tot dreptul în tăierea pădurilor, livezilor, tușurilor, nimicirea arborilor îmbătrâniți și scorburoși, etc., care mai dădeau adăpost, paserilor noastre. Bine fac deci cei-ce pe arborii din jurul comunelor pun un fel de cuiburi artificiale, sigure împotriva mățelilor și a vrăbiilor, unde să fie atrase paserile cântătoare.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 21 Maiu. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe Maiu (100 clgr.)	17.88—17.99
Cucuruz pe Maiu	15.54—15.56
Cucuruz pe Iulie	14.74—14.76
Grâu pe Octombrie	16.42—16.44
Secară pe Octombrie	13.34—13.36
Orz pe Octombrie	11.40—11.42

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe Maiu 1905	17.88—17.90
Cucuruz pe Maiu	15.56—15.58
Cucuruz pe Iulie	14.74—14.76
Grâu pe Octombrie	16.44—16.46
Secară pe	13.38—13.40
Ovas pe Octombrie	11.38—11.40
Secară pe Octombrie	11.18—11.20

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 klgr.)
580—650 măsuri metrice grâu cor.	17.00—17.40
320—340 " " cucuruz "	15.10—15.30
Semnare nominală: secară:	14.68—14.70
" " orz:	14.60—14.80
" " ovas:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
1200—1400 măsuri metrice grâu cor.	8.40—8.60
500—600 " " cucuruz "	7.50—7.55
Semnare nominală: secară	7.40—7.50
" " orz:	7.30—7.40
" " ovas:	6.80—6.90

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 70—100 klgr.	Cor.	16.70—16.75
" 80— " " "	"	16.75—16.85
Secară: 100 " "	"	13.80—13.90
Orz: " " "	"	13.70—13.80
Ovas mercantil 100 klgr.	"	13.70—13.80
" cernut " " "	"	13.50—13.60
Cucuruz vechiu " " "	"	14.80—15.00
" nou " " "	"	14.80—15.00

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor.	158—
" " " mic	"	160—
" brut " mare	"	156—
" " " mic	"	158—

Tîrgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chlgr. 130—131 fil.; bătrîni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chlgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chlgr 139—141 fil.; Calitate sîrbească: grei, părechea peste 260 klgr. 139—140 fil.; mijlocii părechea 240—260 chlgr. greutate 137—138 fil. Ușori până la 240 kgr. 136—137 fil.

POȘTA REDACȚIEI.

Ab. 519. Adresați-vă dlui Dr. Ioan Mihăi ori Dr. A. Vlad, Orăștie (Szászváros).

Un membru, Caransebeș. În afacerea dintre d-nii B. și C. nu ne putem amesteca. Este de competența Conzistorului.

MUSTANGERUL NEGRU.

— ROMAN SENAȚIONAL. —

De

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Albil erau câte odată siliți să se oprească și să răspundă cu un foc de pluton bine întretinut. Toate acestea li țineau pe loc și colonelul începea să se mohorască gândindu-se la distanța care-l despărția încă de dragii săi copii.

Fu și mai rău, când de odată auzi în depărtare detunarea mai multor arme: s'ar fi zis un foc de tiraliori. Dînsul se făcu palid și se întoarse către Carroll:

„Mare Dumnezeule, prietino! zise el. Cred că au atacat lagărul! Sărmanele mele mititefe sunt pierdute. Și nu e cu putință să fugim mai iute fără primejdie, de oare ce Pieile-Roșii, cari ne urmăresc, ne-ar ucide, cum ar voi.“

Foarte îngrijat, Wash se gândi un moment, fără a zice un cuvânt, apoi răspunse.

„Al recunoscut, colonelule, că n'ai avut cauză de a te căi pentru increderea în mine și pentru-că al urmat sfaturile mele adineori?“

— Da!

— Ei bine! Mai lasă-mă să lucrez în voia mea. Tovarășul meu Thornlsey și eu avem cai buni, pe când al unora din omenii d-tale, Eduard și eu, vom pleca dar înainte: d-ta și oamenii d-tale veți împiedeca pe acești mișei de a ne urmări.

— Dute, prietino! viața copiilor mei se află în mâinile d-tale! D-zeu să vă ajute!“

Conduși de împușcături, cei doi mustangeri, plecați pe găturile cailor lor, se aruncară în goana cea mai mare în direcțiunea blocauzului.

Cap. XVIII. Două fete viteze.

Să ne întoarcem acum la lagărul colonelului Magoffin, unde după plecarea acestuia se pregătesc întâmplări îngrozitoare.

Tennessee Magoffin părea că și-a schimbat mult caracterul, de când ațase primejdia de moarte a logodnicului său. Într'adevăr pentru prima oară își dădu seama că aceasta era pentru dînsa mai mult decât un vâi. Până atunci când se obișnuise cu ideea de a se mărita după dînsul mai mult, fiind-că tatăl ei însuși doria această unire, decât pentru-că i-ar fi plăcut el.

Cât despre vară-sa Luiziana, zdrobită de supărare, ședea jos, adâncită într'un fel de încremenire.

Înainte de a se depărta, colonelul dase poruncă foarte hotărâtă tuturor, pe care li lăsa în lagăr de a se aduna în blocaus dar mai cu seamă li recomandase să asculte de miss Magoffin ca de sine însuși.

Aceasta era sprintenă, hotărâtă, curajoasă, pe deplin la înălțimea împrejurărilor, gata a se arăta vrednică sică a tatălui său.

Ea supraveghia singură dar în persoană transportul întregului material important al emigranților la adăpostul zidurilor blocauzului. Ea puse să se aducă vagoanele sau carele înaintea intrării după ce instalase aci femeile și copiii.

Cât despre animalele domestice, ele erau sălășuite între care, blocaus și torent. Micul spațiu ce rămânea astfel neapărat era închis cu frînghii și mărăcini întrețesuți: această baricadă fusese de altcum construită repede și trebuia să servească mai mult ca să împedecă vitele de a fugi, decât ca să le apere în contra dușmanilor Indieni sau fiare sălbatice.

Tennessee avea tocmai patru bărbați sub ordinile sale, în caz de atac din partea Pieilor-Roșii; dar păreții noii construcții erau deja un adăpost indostulitor în contra gloanțelor sălbatice.

Acești patru bărbați erau de altcum înarmați cu fiinte, de oare-ce colonelul adușese cu sine numai servitori în stare de a se apăra și de a contribui la apărarea plantațiunii.

Lipsa de deschizături, prin care impresurații, să fi putut trage asupra dușmanilor, era un neajuns destul de serios; dar construcțiunea nu era terminată, era deci cu neputință de a preîntîmpina această lipsă. Cu toate acestea, fiind-că exista o prispă făcând ocolul întreg al bastionului, la oare-care distanță de stâlpii, cari formau zidurile, cei patru oameni erau aproape în singuranță, de oare-ce nu trebuiau să-și arate capetele și umerii decât în momentul când dădeau focuri.

(Va urma.)

Redactor responsabil: Sever Boen.
Editor-proprietar: George Nicheu.

REGATUL ROMÂNIEI

Prospectul conversiunii

imprumuturilor de Rentă 5 % din 1881/88 și 1892/93 în **Rentă 4 % amortibilă**, precum și al emisiunii de **Rentă 4 % amortibilă din 1905** în valoare nominală de

Franci 100,000,000. == Mărci 81,000,000. == Lei aur 100,000,000.

Sporirea tragerilor la sorți sau denunțarea înainte de 1 Aprilie s. n. 1916 sunt excluse.

În virtutea legii din 8/21 Aprilie 1905, Ministerul de finanțe al României, este autorizat a converti în rentă 4 % rambursabilă în 40 ani dela 1 Octombrie st. n. 1905, următoarele imprumuturi de rentă 5 la sută neșite la sorți, din care a rămas în circulație:

Rentă 5 la sută amortibilă din 1881/8 nominal	Lei 313.482.000
Rentă 5 la sută amortibilă din 1892 nominal	» 66.326.000
Rentă 5 la sută amortibilă din 1893 nominal	» 44.805.000
	Lei 424.613.000

Pentru conversie se va acorda o primă în rentă 4 la sută amortibilă din 1905.

Obligațiunile mai sus menționatele imprumuturi de rentă 5 la sută vor converti în sensul că dobânda va fi redusă la 4 la sută începând dela 1 Octombrie 1905 st. n., iar amortisarea se va face în patru-zece ani socotiți dela 1 Octombrie st. n. 1905. Titlurile convertite vor fi prevazute cu o stampilă corăspunzătoare.

Obligațiunile stampilate primesc foi de taloane și 40 cupoane care vor fi plătibile la 1 Aprilie și 1 Octombrie st. n. ale fiecărui an. Conversiunea obligațiunilor 5 la sută din 1892/93 se va plăti de la început dobânda în numerar pentru timpul dela 1 Iulie până la 31 Octombrie 1905.

Titlurile stampilate vor fi ca și până acum scutite pentru totdeauna de ori-ce taxă de timbru sau alt impozit român prezente sau viitor.

Serviciul de plată al cupoanelor și titlurilor eșite la sorți se va face în acelaș fel, la aceleași termene și la aceleași case ca la cupoanele la sută amortibilă 1905 de care se vorbește mai jos.

Gvernul român se obligă a nu mări tragerile și a nu denunța obligațiunile stampilate în timp de 10 ani socotiți dela 1 Aprilie st. n. 1906.

În virtutea legilor din 27 Februarie (12 Martie) 1902, din 9/22 Aprilie 1903, din 12/25 Maiu 1904, din 8/21 Aprilie, 9/22 Aprilie și 9/22 Aprilie (9 Maiu) 1905, Guvernul român emite un imprumut în valoare nominală de

100.000.000 = Mărci 81.000.000 = Lei 100.000.000

Titluri de Rentă 4 la sută amortibilă din 1905 al caror capital și dobânzi sunt plătibile în aur.

Pentru acest imprumut o sumă de Franci 39.280.000 valoare nominală

de Seria A, este destinată a servi pentru acoperirea deficitului bugetar de lei 17.092.722.58, provenit din gestiunea bugetară a anului 1900/1, la acoperirea cheltuelilor ocazionale de conversiunea

de 100.000.000 lei Bonuri de Tesaur 5 la sută în sumă de lei 20.000.000 la cumpărare de material de artilerie în valoare de

10.000.000 lei aproximativ, la cumpărarea unui teren pentru vânzare în București în valoare de 1.500.000 lei, iar restul de franci 17.787.277.420 valoare nominală, Seria B, va servi la plata primei către

titlurile obligațiunilor de Rentă 5 la sută amortibilă din 1881/88 și 1892/93 cari sunt de convertit precum și la acoperirea speselor necesare conversiunii.

În textul nouilor obligațiuni se vor reproduce în limbele românească și germană următoarele dispozițiuni.

Imprumutul va fi emis în obligațiuni la purtător fiecare a

100.000.000	1 obligațiune	Seria A	No. 1/22000	Seria B.	No. 22001/55000
»	2	»	»	»	»
»	5	»	»	»	»
»	10	»	»	»	»

Obligațiunile vor purta în facsimile semnătura Ministrului de Finanțe, a Directorului Datoriei publice, a Casierului Central și semnătura manuscrisă a unui controlor.

Titlurile și cupoanele acestui imprumut vor fi scutite pentru totdeauna de ori-ce taxă de timbru sau alt impozit român prezente sau viitor. Titlurile vor fi primite pentru valoarea lor nominală ca garanție la toate casele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la acele case drept numerar.

Obligațiunile acestui imprumut vor purta o dobândă de 4 la sută pe an la capitalul nominal.

Dobânzile vor începe să curgă dela 1 Octombrie st. n. 1905 și vor fi plătite din șase în șase luni, adică la 1 Aprilie și 1 Octombrie st. n. ale fiecărui an. În acest scop obligațiunile vor fi însoțite de 40 cupoane de dobânzi semestriale precum și de un talon, contra căruia se va libera la timp fără nici o plată o foaie de cupoane de către casele însărcinate cu serviciul acestui imprumut.

Amortizarea acestui imprumut se va face pe valoarea nominală în curs de 40 ani cel mult, conform tabelului anexat la textul obligațiunilor, prin trageri la sorți semestriale, cari vor avea loc la 2 Ianuarie și 1 Iulie st. n. ale fiecărui an cu începere dela 1 Iulie st. n. 1906 data fixată pentru prima tragere.

Gvernul român se obligă a nu mări tragerile și a nu denunța acest imprumut în termen de 10 ani socotiți dela 1 Aprilie st. n. 1906.

Obligațiunile eșite la sorți vor fi plătite cu începerea dela 18 Septembrie / 1 Octombrie și 19 Martie / 1 Aprilie ce urmează fiecărui trageri în schimbul titlurilor împreună cu talonul lor precum și cu toate cupoanele având scadența după termenul rambursării.

Valoarea cupoanelor ce vor lipsi se va deduce din capitalul de rambursat.

Numerile obligațiunilor eșite la sorți la fiecare tragere împreună cu o specificare din tragerile precedente, cari nu s'au prezentat la plată, se vor publica în opt până la zece ziare străine, germane (între cari două din Berlin, unul din Frankfurt p/M și altul din Hamburg) franceze și altele. Tot în aceste ziare se va face de guvernul român ori-ce încredințare relativă la circulația obligațiunilor.

Cupoanele și obligațiunile scăzute se vor putea încasa, după alegerea detentorilor, la Berlin și Frankfurt pe Main și Hamburg în Mărci, la Paris și în Belgia în Franca și în București la casele Statului în lei aur cu paritățile de franci 100 = mărci 81 = lei 100.

Cupoanele neprezentate la plată se prescriu după 5 ani, iar obligațiunile eșite la sorți după trecere de 30 ani dela data scadenței lor.

În străinătate serviciul de plată al cupoanelor și obligațiunilor de Rentă 4 la sută amortibilă de 1905 se va face în mod exclusiv la Berlin la Direction der Disconto Gesellschaft și casa de bancă S. Bleichröder.

la Frankfurt p. m. la Direction der Disconto Gesellschaft.

la Hamburg la Norddeutsche Bank in Hamburg.

la Paris la Comptoir National d'Escompte de Paris.

» » Banque de Paris et des Pays-Bas.

» » Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France.

la Bruxelles la Banque de Paris et de Pays Bas.

» » Agence du Comptoir National d'Escompte de Paris și la Société française de Banque et de Dépôts și în fine

la Anversa și Amsterdam la casele ce se vor desemna ulterior.

